

تعریف تشنج ناشی از تب:

بروز حملات تشنجی حین تب، تشنج ناشی از تب نامیده می‌شود.

اغلب تشنج ناشی از تب قبل از ۵ سالگی رخ می‌دهد..

- میزان ابتلا در دو جنس (دختر و پسر) یکسان است اما به‌نظر می‌رسد وجود یک استعداد خانوادگی مثبت موجب افزایش شانس ابتلا می‌شود.

- افزایش درجه‌ی حرارت بدن بیش از ۴۰-۳۸/۹ درجه سانتی‌گراد می‌تواند عامل مستعدکننده برای ایجاد تشنج باشد.

- مهم‌ترین بیماری که همراه با تب می‌تواند منجر به تشنج گردد، **مننژیت** می‌باشد.

برای تشخیص حملات تشنجی، توجه به دو نکته حائز اهمیت می‌باشد:

۱- نوع تشنجی که کودک مبتلا است.

۲- علت ایجادکننده‌ی تشنج

- ✓ لازم است از خانواده تاریخچه کاملی از نظر وجود سابقه‌ی تشنج، سردرد و میگرن گرفته شود.

- ✓ کودک از نظر دریافت داروها و سموم احتمالی بررسی شود.

- ✓ بررسی آزمایشهای خون.

- ✓ نوار مغزی به تشخیص کمک می‌کند و مهم‌ترین روش تشخیصی برای ارزیابی کودک مبتلا به اپی لپسی (صرع) است.

- ✓ LP یا کشیدن مایع مغزی نخاعی، آزمایشی است که به منظور بررسی مایعی صورت می‌گیرد که در اطراف مغز و نخاع در گردش هستند.

- ✓ CT و MRI از نظر بررسی اختلالات مادرزادی مغزی و تومورها مهم خواهد بود.

پیشگیری از تب ناشی از تشنج:

- ✓ حفظ درجه‌حرارت بدن کمتر از ۳۸/۴ درجه‌ی سانتی‌گراد

- ✓ خنک کردن کودک با استفاده از حوله و آب ولرم در نواحی کشاله‌های ران، زیر بغل و پیشانی (معمولاً قرار دادن کودک در وان حمام توصیه نمی‌شود زیرا امکان لیز خوردن کودک و ایجاد دومین تشنج وجود دارد)

- ✓ امروزه استفاده از الکل و آب سرد توصیه نمی‌شود. (آب سرد یا یخ باعث شوک به سیستم عصبی می‌شود و الکل ممکن است توسط پوست جذب شده و یا استنشاق گردد که در این صورت اثرات سمی به دنبال خواهد داشت.)

- ✓ استفاده از استامینوفن طبق دستور پزشک

- ✓ مصرف داروهای توصیه شده توسط پزشک در هنگام تب

درمان: اقدامات دارویی (استفاده از داروهای ضد تب و ضد تشنج) و سایر درمانها طبق نظر پزشک

آموزش به والدین:

۱- در زمان تشنج بیمار را در محیط امن قرار دهید، عینک و لباس های تنگ بیمار را جدا کرده پد یا یک تکه پارچه نرم در داخل دهان بین دندان ها قرار دهید . وسایل خطرناک و تیز از اطراف بیمار دور شود .

۲- به طور طبیعی حملات تشنجی سبب ایجاد ترس در افراد ناظر می شود . بنابراین توصیه می شود در هنگام مراقبت از بیمار ، افراد خانواده ، آرامش خود را حفظ کنند .

۳- در صورت امکان ، بیمار را روی زمین آزاد قرار دهند و اشیای سخت و تیز یا داغ را که می توانند بر اثر تماس با بدن شخص مورد نظر به او آسیب برسانند از او دور کنند و از بالش و پتو برای محافظت از ضربه استفاده کنند .

۴- توصیه می شود از مهار کردن بیمار اجتناب شود ، زیرا شخصی که دچار حمله شده است به شدت مضطرب و آشفته است .

۵- هیچ چیز در دهان بیمار قرار داده نشود ، برای سهولت تنفس ، یقه لباس بیمار باز شود. بعد از اتمام حمله ، بیمار به پهلو چرخانده شود . اگر مدت زمان حمله تشنج طولانی بود (بیش از ۳ تا ۵ دقیقه)، فوراً با اورژانس تماس گرفته شود و شیاف دیازپام استفاده گردد.

۶- بعد از اتمام حمله ، کودک نیاز به استراحت دارد ، توصیه می شود که در این مرحله با آرامش با بیمار برخورد شود.

۷- پس از اتمام تشنج توصیه می شود که افراد خانواده ، بیمار را تحت نظر قرار دهند و به پزشک اطلاع دهند .

دانشگاه علوم پزشکی دزفول
بیمارستان بزرگ دزفول (دکتر گنجویان)
راهنمای بیمار و خانواده

تشنج ناشی از تب در کودکان

بازنگری بهار ۱۴۰۲

دفتر آموزش سلامت همگانی

تلفن پیامگیر آموزش سلامت: ۰۶۱-۴۲۴۲۷۱۵۰

تلفن بیمارستان: ۰۶۱-۴۲۴۲۲۰۴۱-۹

آدرس سایت: <http://ghospital.dums.ac.ir>

تأیید پزشک متخصص

کد: ۳۵

علائم عمومی یا هشدار دهنده تشنج عبارتند

از:

خیره شدن ، رعشه و حرکات لرزشی دست ها و پاها ،
گرفتگی و سفتی بدن، از دست دادن هوشیاری (بیهوشی)
، مشکلات و اختلالات تنفسی یا قطع تنفس
، زمین خوردن ناگهانی و بدون دلیل ، از دست دادن کنترل
مثانه و روده، عدم واکنش به صداها یا کلام در مدت
کوتاهی، خواب آلودگی و تحریک پذیری، تکان های سر،
چشمک زدن های سریع و خیره شدن مقطعی، ممکن است
در هنگام تشنج لب های فرد کبود شده و تنفس طبیعی
نباشد.

زمان و مکان مراجعه بعدی به پزشک را قبل از ترخیص
از پزشک خود پیرو کنید. از خود درمانی، مصرف داروهای
سنتی و گیاهی و توصیه های افراد غیر پزشک خود
داری کنید. هر حالتی که والدین مشکوک به بدتر شدن
حال عمومی بیمار باشند ، با پزشک خود مشورت
کنند. به توصیه های پزشکی و پرستاری عمل کنید.
دوره درمان را کامل کنید. تا چند ساعت بعد از تشنج و
هوشیاری کامل از راه دهان به کودک چیزی
ندهید. علائم هشدار را بشناسید. تب کودک را کنترل
کنید. در صورت نیاز با ۱۱۵ (اورژانس) تماس بگیرید.

مشاور علمی: دکتر مریم کرد نژادیان (متخصص اطفال)

منبع: ویلی وونگ - پرستاری کودک بیمار دکتر ژیلایر لاشاری و دکتر مریم

رسولی

تهیه کننده: زهرا پورعابد (کارشناس پرستاری)

طراحی و بازنگری: الهه جرجانی (سوپروایزر آموزش سلامت)

سایر توصیه ها:

- داروی ضد تشنج فنی توئین نباید همزمان با شیر مصرف گردد.
- حتما داروها در زمان لازم و با دوز مناسب طبق دستور پزشک مصرف گردد. ۲-۳ سال بعد از آخرین حمله تشنجی دارو به آهستگی کم میشود. داروها را سرخود کم، زیاد و یا قطع نکنید.
- استفاده از شیاف دیازپام به عنوان درمان کمکی طبق دستور پزشک برای کودکانی که دچار حملات تشنجی می گردند، مجاز است.
- حتما دماسنج جیوه ای یا دیجیتالی و داروهای لازمه طبق دستور پزشک را جهت کنترل تب تهیه کنید.
- از خوراندن استامینوفن خوراکی ممانعت کنید زیرا کودک خواب آلود است و احتمال آسپیراسیون وجود دارد. (استفاده از شیاف طبق دستور پزشک)
- در صورتی که حمله ناشی از تب طول بکشد، سریعاً با اورژانس ۱۱۵ تماس گرفته و در حین حملات تشنجی کودک را در اتومبیل قرار ندهید.
- برای کودکانی که سابقه تشنج دارند، لازم است تدابیر امنیتی مانند بالا نگه داشتن نرده های تخت به هنگام خواب، پوشاندن نرده ها با پد نرم و دور کرن وسایل تیز و برنده از اطراف کودک، در نظر گرفته شود.